

Ясауи университеті

a.yassaui@mail.ru

университет студенттерінің үні

№09 (473) 30 мамыр 2019 жыл

БУГИНГИ НӨМІРДЕ

ОБЛЫСТЫҚ СОТ ТӨРАФАСЫ УНИВЕРСИТЕТИМІЗДЕ

Оку ордамызың президенті Болатбек Абрасилов университеттіміздегі білім жүйесі мен «Құқықтану» мамандығы жайында айтып өтті. Түркістан облыстық сотының төрағасы Т. Қожанұлы Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының «Сот төрелігінің жеті түйіні» бағдарламасы аясындағы жаңалықтармен таныстырып өтті.

2 БЕТТЕ

ҚҰНДЫЛЫҚТАҚ КӨТЕРГЕН ҚОС ШЫГАРМА

Сиясия кеүіп үлгерменген ғалымның қос кітабын алғашқылардың бірі болып қолымызға үстеді. Осы күнге дейін жарық көрген көптөмдіктардың жалғасы болып табылатын ғалымның жаңа еңбектері қалың оқырман қауымға жол тартты.

2 БЕТТЕ

ҮТҚЫРАЛЫҚТАҢ ҮТАРЫМЫЗ ҚӨП

Біздің оку ордамызда багыжанып, өзге оку орданың сапалы біліміне қаның болып, зор мүмкіндіктерге ие болған студенттер аз емес. Дәлірек айтқанда, жалпы сыртқы академиялық үтқырлық бойынша 9 студент Польша мемлекеттіндегі Лодзь университетіне ағындағы оку жылышың 1 академиялық кезеңіне білім алуға жіберілді.

3 БЕТТЕ

СӘТ САПАР САҒАН ЖАС ТҮЛЕК!

Сонымен қатар көптеген талапкердің мамандық таңдаударғы қателігі, грант көп бөлінетін мамандықтарды таңдай салуы. Олар тек грант үшін ғана таңдап, кейін ЖКОО-на түскенен соң қабілеттілігі жок екенін байқап, оқуды тастап, болмаса еріксіз бітіріп болашақта мамандықпен жұмыс жасамай, диплом сандық түбінде жатыр дегендегі мәселелерді қогамда жиі кездестіреміз. Сол себепті мамандық таңдау алдында, көп ойланып барып шешім қабылдаған азбал.

5 БЕТТЕ

ШЫНДЫҚА АПАРАТЫН БІРДЕН-БІР ЖОЛ – ФЫЛЫМ ЖОЛЫ

XVI ЕУРАЗИЯЛЫҚ МЕДИА ФОРУМЫ ӨТТІ

Жуырда Алматы қаласында XVI Еуразиялық Медиа форумы өтті. Форумның биылғы қаузаган тақырыбы – «Бүгінгі әлем: шындық трансформациясы ма?». Медиа форумының (ЕАМФ) басты миссиясы – Қазақстанның, Еуразияның және бүкіл халықаралық қоғамдастықтың геосаяси, экономикалық, әлеуметтік-мәдени дамуының негізгі проблемалары бойынша саясаткерлердің, журналисттер мен сарапшылардың еркін және ашық диалогына жағдай жасау болып табылады. Әлемнің нағыз майталмандары бас қосқан XVI Еуразиялық медиа форумына университеттіміздің журналистика мамандығының студенттері профессор Бекітігіт Сердәлімен бірге барып, қатысып қайттық. Форумның әр сәтін қалт жібермей, қажетті ақпараттарға қаның болдық, тәжірибе алмастық. Аталған басқосу жаңа медиа мен дәстүрлі медианы сабактастыруды болашақ журналистерге таптырмас мүмкіндіктер сыйлады.

Конференция барысында әлемдік және өңірлік деңгейдегі біркетар өзекті мәселелер талқыланып, шетден келген білікті журналисттер тәжірибелерінен бөлісті.

Форум шеңберінде медиа саласындағы көсіби тақырыптар — сандық әлемдегі журналистиканың болашағы және блогосфера ықпалының есү қарқыны сез болды. Шаралар Facebook, Instagram, CGTN және TACC өкілдері, әлемдік деңгейдегі журналисттер, 19 елден шетелдік спикер, еліміздің мемлекет қайраткерлері мен айтулы сарапшылар қатысада. Басқосуға АҚШ, Канада, Ұлыбритания, Австралия, Германия, Ресей, Грузия, Польша, Украина, Австрия, Кытай, Эстония, Словения, Сент-Винсент және Гренадин, Ливан, Андорра, Найроби, ОАР, БАӘ өкілдері келді.

Тренингте әлемді алаңданып отырып экологиялық мәселенің журналистік тұрғыдан шешу жолдары. Кино саласының қарқындылығы, Қазақстанда сапалы кино түсірге жетіспейтін кемшін тұстарға шолу, 360 градустық видеоларды тусіру жолдары мен көременге әсері сынды тақырыптар талқыланды.

Жоғары атмосферада аудиториямен пікірталас та өтті. Барша журналисттер қауымын қызықтырып мәселе «Тәуелсіз журналистика. Журналистің идея сатуы мен еңбегіне лайықты деңгейде қараждат табуы. Саясат, қоғам, әлеуметтік, күрделі мәселелерге зерттеу жасауда ресми ақпараттың нақтылығы. Жеке басқа төнген қауіптен корған жолдары» сынды өте құнды ақпараттарға толы күн болды.

Жаңа медианың мүмкіндіктері сан қырлы болғандықтан әлем журналистерінің өзара пікір алмасуы таптырмас мүмкіндіктің бірі болып табылады.

Халықаралық деңгейде өтіп жатқан медиа форумға Халықаралық статусқа ие оку орданың студенттерінің белсене қатысуы, қазақ журналистикасына жаңа леп әкелетін журналистерді дайындаударға он қадамдардың бірі.

Форумның екінші күнінде өте өзекті мәселелер талқыланды.

Гида Факридің модераторлығымен пікір алмасу алаңы болды. Саяси тұрғыда ойларын ортаға салған спикерлер: Армения Президенті Армен Саркисян, Қазақстанның сыртық істер министрінің орынбасары Ержан Ашықбаев, Қытайдың Халықаралық қатаңнастар жөніндегі комитет төрағасы Др. Байге Жао, Эстония президенті Томас Хен-

дрик, Ресейдің ЕЭК мүшесі Татьянна Валовая, Ұлыбританияның Еуропалық одақтағы тұрақты өкілі Айвэн Роджерс. Талқыланған мәселелер: Елдерге жаһанданудың әсері, әлем елдерінің бірбіrine ықпалы, Жаһанданудың аяқталуын сезіндік пе? Жаһандық дағдарыс жағдайында қандай жаңа мүмкіндіктер пайда болды т.б. сұрақтарға жауап іздел, аудиторияның да пікіріне құлақ түрліді. Одан әрі «Тұтыну дағдарысы», «Бұқаралық медиадағы сандық жүйе: Сын-қатерге төтеп береміз бе?», «AI дәүірі азаматтардың азуы ма әлде гүлденіу ма?» деген маңызды мәселелер қарады. XVI мәрте еткізіліп отырып жылдан көтерілген тақырыптар ерекше маңызды ие. Ортақ талқыға түсken мәселелердің шешу жолдары да қарастырылды.

Студенттерге жаебада аталған тақырыптар төнірегінде әлемдік деңгейдегі форумда үн қоса отырып, саяси тұрғыда ой-әрістің қалыптасына мүмкіндіктердің болуы қуантарлық жәйт.

Венера ОЙЫЛХАНОВА, Айман ӘЛМЕН, 3-курс студенттері

ҚЫЗ ТӘРБИЕСІ – ҰЛТ ТӘРБИЕСІ

етуші факторлар:

2.Қыз тәрбиесінің табигаты. Қыздардағы тән табигатынан олардың денсаулығына әсері;

Қалипа Тұрсынқызы бірі мектептерде қызыз баланың тәрбиесіне, қалыптасына байласты жауапты тұлғалардың арнағы жиналыстар, іс-шаралар өткізуі керектігі жөнінде

баса айтты. Семинар-тренинг барысында «Қазіргі XXI ғасыр қыздарының кемшін тұстары қандай?» деген сұрақпен қала жүртшылығынан алынған видео сауалнамалар көрсетіліп көрермендермен ой алмасып, сұхбат өткізіп, реңсі дүниелерге қатып қалмай, Қалипа Тұрсынқызы әзілі мен ақыл көңестерін қатар айттып, ұлт тәрбиесі мен болашағына байланысты өз зерттеулерінен белісті.

Іс-шара соңында облысымыздың түрлі аймақтарынан келген педагог мамандар өз ұсыныстарымен бөлісіп қана қоймай, ерекше рухани азық болар үшін алғыстарын жаудырып жатты. Қалипа Тұрсынқызы алдағы уақытта аудандарды аралап, басқа да тақырыптарда семинар-тренингтер өткізуге, мектеп ұжымдарымен тығыз байланыста болуға үеде етті.

Нұрай ИСАНХАН, 1-курс студенті

АҚПАРАТТАР АГЫНЫ

ОБЛЫСТЫҚ СОТ ТӨРАҒАСЫ УНИВЕРСИТЕТІМІЗДЕ

Университетімізге Түркістан облыстық сотының төрағасы Талғат Баратбеков арналы атбасын бұрды. Сапар барсында студенттер мен оқытушы-профессорлармен кездесті.

Оку ордамыздың президенті Болатбек Абрасилов университетіміздегі білім жүйесі мен «Құқықтану» мамандығы жайында айтты етті. Түркістан облыстық сотының төрағасы Т. Қожанұлы Қазақстан Республикасы Жоғары Сотының «Сот төрелігінің жеті түйіні» бағдарламасы аясындағы жаңалықтармен таныс-

тырып етті. Төрағадауларды (жанжалдарды) сотқа дейінгі және соттан тыс реттеу институтының, «Отбасылық сот» бағдарламаларының тиімділігін түсіндірумен қатар, «Е-сот» бағдарламасы бойынша сот ғимаратына келмей-ақ, сот процесіне қатысуға болатындығын айтты.

Кездесу соңында студенттер төрағаға көкейлеріндегі сауалдарын жолдап, тұщымды жауаптар алды.

Айда ПЕРДЕХАН,
1-курс студенті

ҚҰНДЫЛЫҚТЫ КӨТЕРГЕН ҚОС ШЫҒАРМА

Редакцияға Тоқболат агай жаңалығын ала келіпти. Сиясы кеүіп үлгермеген ғалымның қос кітабын алғашқылардың бірі болып қоюмызға үстедік. Осы күнгө дейін жарық көрген көптөмдіктардың жағасы болып табылатын ғалымның жаңа еңбектері қалың оқырман қауымға жол тартты.

Жазушы, филология ғылымдарының докторы, профессор Тоқболат Еңсегенұлының «Теренге сұнғыған інжү іледі» (Алматы: Тоганай Т, 2019 ж.) атты әдеби сын кітабында кеменгер ақын Абай Құнанбайұлына әүелі тағымы ете отырып, оның философиялық терендікте шығарма жасаудың үлгісін туындағына дәлел ретінде «Қара сөздер» атты шығармасындағы сол бағытта жазылған бірнеше ғақпиясына талдау жасалына-да.

Сонымен қатар есімі дүниеге кеңінен тараған әйгілі жазушы Шыңғыс Айтматовтың көптеген шығармаларының тереніне үніліп, сипаттама жасап, сонын ішінде дүние жүртшылығын тамсандырған «Ақ кеме» шығармасына жан-жақты талдау жүргізіледі. Ондағы мақсат – әдебиет сүйер қауым мен қаламгерлere атақты

Шүкіров, Қадыр Мырзалиев және де басқа сез зергерлерінің көркем шығарма жасаудағы өзіндік ерекшеліктері сез болады. Бұған қоса, бірнеше талантты қаламгерлердің шығармалары назарға алынып, орындық бағасы берілген. Әдебиеттану саласында жазылған біраз қойыртпақ еңбектерде назардан тыс қалмайды. Әдеби сын – көркем шығарманың әділ таразысы.

Ал, он үшінші том «Қазақ мысал жанрының тарихы мен теориясы» деген атпен жарық көрді. Ғалымның бұл монографиялық еңбегінде сатирапық жанр әдебиеттануда тұнғыш рет тұтастықта зерттелді. Тұрасын айтсак, бұл сатирапық жанр қазақ халқымен бірге жасап, тозбайтын көркем мұрасына айналса да әлі толымды түрде төрөндете зерттелменті. Қенес дөүрінің алғашқы көздерінде кейір зерттеушілер мысал елеңдер қазақ жеріне Крылов мысалдары жеткеннен кейін пайда болды дегенді шығарды. Осы еңбекте арналық қарастырылып, курделі мәселелер ғылыми негізде шешімін тапқан. Атап айтқанда, қазақ мысалының тарихының өзі сегіз тарауға бөлініп қарастырылады.

Кітапта үнемі ескеруіз қалып келе жатқан А.Байтұрсынұлының халқын оятуға арналған да-

суреткердің мәнгілік рухани мұра жасаудағы ерен шеберлігінің сырын ашып көрсету және тозбайтын дүние жасап, бійкік көтерілудің жолын мүмкіндігінше таныту.

Сондай-ақ, бұл кітапта тұған жер топырағынан шыққан көркем ойдаң алыптары: Мағжан Жұмабаев, Әбіш Кекілбайұлы, Олжас Сүлейменов, Габит Мусиропов, Әбдіжәміл Нұрпеісов, Сәкен Сейфуллин, Әбділда Тәжібаев, Асқар Тоқмаганбетов, Зейнолла

уылпаз шығармасы «Қырық мысалға» жан-жақты зерттеу жасалынып, бұл мұраның құндылығына шынайылықпен көз жеткізеді.

Кітаптар жоғары оку орындарындағы филология, журналистика, мәдениеттану, өнертану мамандықтарының студенттеріне және жалпы оқырманға арналады.

Дайындаған:
Эльмира АРТЫҚБАЕВА

БІЛІМ АЛУҒА ЗОР МҮМКІНДІК ЖАСАЛҒАН

Халқымызда «қанша тіл білсең – сонша рет сен адамсың» - деп А.П.Чехов айтқан тәмсіл сөз жиі айтылады. Екі немесе үш тілді еркін игеру мемлекетіміздің маңызды бағыттарының бірі саналады. Сан түрлі үлттардың басын біркітірген университетімізде түбі бір туыс елдердің жастары білім алуда.

Әзім жалпыақадемиялық ағылшын тілі кафедрасында оқытушы болып қызмет атқарылып. Кафедрамыз университеттің оку жүйесінде барлық мамандықтарға ағылшын тілінен, сондай-ақ белгілі бір мамандықтарға латын тілінен практикалық сабактар жүргізуге бағытталады. Кафедра мәнгерушісі ф.ғ.к., доцент Қ.Жанатаев. Қазіргі таңда кафедрада жалпы саны 23 ОПК, оның ішінде 1 кандидат, 1 PhD доктор, 7 ага оқытуши, 14 оқытушы қызмет етуде. Кафедра оқытушылары әр оку жылында біліктілік арттыра мақсатында біліктілік жетілдіру курстарына қатысып отырады. Практикалық ағылшын тілі пәні бойынша студенттік конференциялар және студенттік олимпиадалар үйімдастырылады.

Сапалы білім саналы тәрбие беру жолында кафедра оқытушы-профессорлары аныбай төртін келеді. Бірқатар оқытушыларымыз үздіксіз білім беру институтының курстарына қатысып, біліктіліктерін арттырыды. «Мәуляна» ақадемиялық үткірлік бағдарламасы бойынша Түркия Республикасы, Измит қаласындағы Ходжели университетінде тәжірибе алmasу курсынан етіп қайтты.

Жанаманы деген жүректерде жалын беретін оку орда басшылар да студенттер ігілігі үшін қаншама жұмыстар атқаруда. Университеттің жаңа жайлай жаттаханалар, кітап қорына бай кітапхана, заман талабына сай салынған кампусы бар. Біздін университетке кепіл білім аламын деген әрбір студентке барлық жағдай жасалған. Басқа оку орындарынан бастағы айрымашылығы Түркия мемлекеттің тарапынан белгінетін 500 оку гранты бар. Мемлекеттік оку грантына ішінбекен білімгерлердің Түркия квотасы конкурсына қатысып, ақысyz оқуға мүмкіндігі бар. Ректор Б.Абрасиловтың үсынысымен әткен оку жылынан бастап, ақылды негізде оқытын білімгерлердің оку төлемақысы едәүір төмөндеді. Студенттік асқанадағы тамақтың бағасы да 250 теңге болып белгіленді. Бұл дегенінің білімгерлер мен ата-аналарға жасалған үлкен жеңілдік деуге болады.

Университеттің ақадемиялық үткірлік бағдарламасы арқылы шетелдер мен еліміздің басты ЖКО-на барып білім алmasуға болады. Түркі әлемінің мәдени бесігі, рухани астанасы саналатын Түркістан қаласында халықаралық қазақ-турк университеттің есігі білімгерлер үшін әрқашан да айқара ашық.

Перуза МАЙЛЫГАРАЕВА,
Жалпыақадемиялық ағылшын тілі кафедрасының оқытушысы

АПТА АЙШЫҚТАРЫ

Түркістан облысы әкімдігі мен Қожа Ахмет Ясайы атындағы Халықаралық қазақ-турк университеттінің үйімдастырылымен «Түркістан-туркі әлемінің бесігі» тақырыбындағы Халықаралық конференциясы өтті. Мәдениет орталығының үлкен залында әткізілген бұл конференцияның мақсаты – Қазақстан Республикасының тұнғыш президенті, Елбасы Н.Ә.Назарбаевтың «Ұлы даланың жеті қыры» мақаласы аясында Түркі тілдес әлемнің рухани астанасы-Түркістан қаласы тарихының, фольклорының, мәдениеттің халықаралық әркениеттегі маңыздылығын айқындау, тәжірибе алмасу жөні пікірлермен белгісі болып табылады. Конференция «Түркістан-туркі әлемінің бесігі» бейнеролигін көрсетумен бастау алды. Пленарлық мәжіліске оку ордамыздың президенті Болатбек Абрасилов модераторлық етті. Алғаш құттықтау сөзді Түркістан облысының әкімі Әмірзак Естайұлы сөйледі. Университеттің I вице президенті Женгиз Томар «Ұлы даланың жеті қыры: түркі мәдениетін дамытудың өзектілігі» тақырыбында баяндама жасады.

ҚР Тұнғыш Президенті - Елбасы Н.Ә.Назарбаевтың «Болашаққа бағдар: Рухани жаңғыру» және «Ұлы даланың жеті қыры» бағдарламалық мақалаларының аясында Қ.Ясайы атындағы Халықаралық мәдениеттегі маңыздылығын айқындау, тәжірибе алмасу жөні пікірлермен белгісі болып табылады. Конференция «Түркістан-туркі әлемінің бесігі» бейнеролигін көрсетумен бастау алды. Пленарлық мәжіліске оку ордамыздың президенті Болатбек Абрасилов модераторлық етті. Алғаш құттықтау сөзді Түркістан облысының әкімі Әмірзак Естайұлы сөйледі. Университеттің I вице президенті Женгиз Томар «Ұлы даланың жеті қыры: түркі мәдениетін дамытудың өзектілігі» тақырыбында баяндама жасады.

Таяуда университеттің білім мен ғылым сапасын арттыруға, білімгерлерге халықаралық дәрежеде тәлім-тәрбие бергені үшін, оку ордамыздың дамытуға және Түркія мен Қазақстан арасындағы достық қарым-қатынастарды арттыруға қосқан үлесі үшін, университеттің қызмет ету мерзімі аяқталған бірқатар Түркиялық оқытушыларға Алғыс хат берілді. Университеттің президенті Болатбек Абрасилов пен I вице президент Женгиз Томар Түркиялық ОПК-на сыйкүрмет көрсетті. Оку ордамыздың білім мен ғылым сапасын арттыру жолында тер төккен Түркиялық оқытушыларға шығармашылық табыс тілейміз.

21-25 мамырда Х жазы Универсиада аясында ҚР студенттері арасында самбодан (ерлер, қыздар) жарыс өтті. Жарыс Ақтөбе қаласында Марат Оспанов атындағы Батыс Қазақстан Мемлекеттік Медицина университеттің спорт кешенінде болды. Универсиада университеттің «Дене шынықтыру және спорт» мамандығында оқытушылардың спортшы-студенттерінің қызметі, нәтижесінде самбо (ерлер, қыздар) командалық есепте Қожа Ахмет Ясайы атындағы Халықаралық қазақ-турк университеттің спортшылары Х-жазы Универсиадасының жөнімпазы атанды. Командалар Универсиада Кубогімен және медальдармен мэралатталды.

Студенттер беті

АУДИТОРИЯ

ҒЫЛЫМ МЕН БІЛІМ БЕСІГІ

Ақын Әміrbай Сөүірбаев жырлапаңдай «Түркістанда тұмак түгілі, тұрганым куанып» жүрген жайым бар. Еліміздегі тұнғыш ашылған Халықаралық университеттің білімгері екенімді мақтанышпен айта аламын.

Таяу қундері мектеп түлектері үшін аса маңызды сәт Үлттық бірыңғай тестілеу емтиханы басталғалы түр. Отбасында атапалары, мектептегі ұстаздары да «ҰБТ-ға дайындал» - деп құлғагына қиуда. Ал сенің басты ойың, грантқа түсү. Сол грант үшін көnlілің қаламаған мамандық тандап, кейін керексіз дипломың жоғарыдағы середе жатады. Осы қателік орын алмас үшін: Ең алдымен мамандық тандауда; екінші оку орынды белгілеуде қателеспе.

Мен өзім оқып жүрген оқу ордамды мактан тұтамын. Алғашқыда ақылы бөлімде оқып, кейін білім көрсеткішімнің жоғары болуына байланысты Түркия грантына қол жеткіздім. Біздің университеттіңде өзге ұлт өкілдерінен жаңа достар тауып, шетел профессорларынан білім алуға мүмкіндігін бар. Аудиториялар заман талабына сай жабдықталған. Кітапхана, асхана тағы да басқа нысандар студенттер үшін жұмыс жасайды.

Әр жылы өткізіліп тұратын түрлі іс-шаралар мен концерттерде білімгерлер үшін үйімдестірылады. Сондықтан университет тандау кезінде Қожа Ахмет Ясайи атындағы білім ордасын тандауға шақырамын.

Назгүл САТТАРХАН,
3-курс студенті

САЯСИ ҚҰҒЫН-СҮРГІН ҚҰРБАНДАРЫ ЖАДЫМЫЗДА

31 мамыр - Қазақстанда 20-ғасырдың 20-50-жылдарындағы жаппай саяси құғын-сүргін құрбандарын еске алу күні. Бұл күн Қазақстанда саяси репрессия құрбандарын еске алу күні деп белгіленген. Саяси құғын-сүргін құрбандары Президенттің 1997 жылдың 5 сәуірдегі бұйрығынан соң жыл сайын 31 мамырда еске алынады. Сол кезеңде халқымыздың басым белігі қасаң да қатаң мемлекеттік саясаттың құрбанына айналды. Миллиондаған азаматтар репрессияға үшінрады.

Сталиндік құғын-сүргінге зерттеушілер саяси репрессияны, ашаршылықты, халықтар депортациясын жатқыздады. Бұл оқиғалардан 4 миллиондай Қазақстан азаматы зардап көрді. 1920-30-жылдардағы ашаршылықтан түрлі дерек бойынша қазақ халқының жартысына жуығы қырылды. Тек Қазақстанда 20 мыңдан астам адам түрмеге қамау, ату сияқты қатал жазаға кесілді. Осы жылдары немістер мен шешендер, Қырым татарлары және басқа ұлттар Қазақстанға жаппай жер аударылды.

Қазіргі таңда еліміс егемендігін алып, өзге елдермен тереземіз теңесті. Қазақстанды әлем таныды. «Өткенде еске алмай, болашақты болжай алмайсың» деген тәмсіл бар. Қын күндер артта қалды. Дегенмен де ак наизаның ұшымен, ақ білектің күшімен келген бейбітшілік заманды бізге сыйлаған бабалар есімін әрқашан да құрметтеуіміз керек.

Ақмарал СЕРІКБАЕВА,
1-курс студенті

БІЛІМ АЙДЫНЫНДА

ҰТҚЫРЛЫҚТАН ҰТАРЫМЫЗ КӨП

Университеттің биылғы оқу жылында академиялық ұтқырлық аясында шетелден 17 студент білім алуға келді. Ал 48 студенттің білім іздел шетелге оқуға кетті. Ішкі ұтқырлық бағдарламасы негізінде 49 студент университеттіңде білім алуға келсе, біздің оқу ордамыздан 42 студент Қазақстанның өзге оқу орындарына оқуға жіберілді.

Академиялық ұтқырлық – бұл білім алушылардың немесе зерттеуші-оқытушылардың оқу немесе зерттеу жүргізу үшін белгілі бір академиялық кезеңге яғни оқу немесе өндірістік тәжірибелден өтуді қоса, семестр немесе оқу жылына басқа жоғары оқу орынна ауысуы, мұндай жағдайда мемгерліген білім беру бағдарламасы кредиттер түрінде өз жоғары оқу орында қайта есептеледі. Академиялық ұтқырлық сыртқы (халықаралық) және ішкі (үлттық) болып ажыратылады. Ал сыртқы академиялық ұтқырлық дегеніміз білім алушылардың шетелдік жоғары оқу орындарында оқуы, ал зерттеуші-оқытушылардың шетелдік білім беру немесе ғылыми мекемелерде қызмет етуі. Ішкі академиялық ұтқырлық дегеніміз білім алушылардың Қазақстанның жетекші жоғары оқу орындарында оқуы, ал зерттеуші-оқытушылардың қызмет етуі.

Біздің оқу ордамызда бағы жанып, өзге оқу ордандың сапалы біліміне қанық болып, зор мүмкіндіктерге ие болған студенттер аз емес. Дәлірек айтқанда, жалпы сыртқы академиялық ұтқырлық бойынша 9 студ-

ент екіжақты келісім-шарт негізінде 19 студент Түркия Республикасының Ақдениз, Селчук, Эрджеес, Сакарья университеттіне, және 1 студент Польша еліндегі Лодз университеттіне 1 академиялық кезеңде білім алуға жіберілді.

Ішкі ұтқырлық бағдарламасы негізінде «Жалпы медицина» мамандығы бойынша Қарағанды

мемлекеттік медицина университеттінен 37 студент, Халықаралық қазақ-орыс университеттінен 1 студент, Астана медицина университеттінен «АҚ» 3 студент, SILKWAY Халықаралық университеттінен 2 студент, М. Әуезов атындағы Оңтүстік Мемлекеттік университеттінен 4 студент, Жұбанов атындағы Ақтөбе әнірлік университеттінен 1 студент, Нұр-Мұбәрәк Египет Ислам мәдениеті университеттінен 1 студент бір академиялық кезеңде білім алуға келді. Ал біздің оқу ордамыздан Қарағанды мемлекеттік медицина университеттіне 37 студент, Астана медицина университеттінен «АҚ» 2 студент, Халықаралық қазақ-орыс университеттінен 3 студент бір академиялық кезеңде білім алуға жіберілді.

Ақмарал СЕРІКБАЙ,
1-курс студенті

ТӘЖИРИБЕ ТАҒЛЫМЫ

БІЗ ПРАКТИКАДАМЫЗ!

БАҚ ПЕН БАПТЫҢ СЫНАЛАР ТҰСЫ

Білімнің сыналар сөті бақылау емтихандары мен сессия кезі саналады. Мектеп қабыргасында емтиханға дайындалу рәсімінің ең ауыр кезеңі әдетте үшінші тоқсанда сезіледі. Ал университет қабыргасында сессия кезінде десек қателеспеймі!

Пәннің курделілігі мен ең күшінді қалай есептеуге болады?

Емтиханға даярлық алдында екі сұраққа жауап берген жөн:

1. Маған бұл емтиханнан не қажет: тапсырып, ұмытып кету ме, өлде өмір бойға жететін білім бе? Егер бала журналистика мамандығына оқуға түсуді ойласа, ол үшін әдебиет пәні басымдылықта болуы керек.

Барлық пәнді беске білу мүмкін емес. Тіпті «ұш алу да құш!». Емтиханға даярлық деңсаулықта зиян келтіретін стресске айналмауы керек.

2. Мен қалайтын нәтиже мен мениң білімінің айырмашылығы қандай?

Бұл сұрақтың жауабы ер пән бойынша даярлық уақытын есептеп шығуға көмектеседі. Сүйікті тарихтан дайындалу демалыс уақытына барабар болса, математикаға дайындалу үшін көбірек күш жұмсауызы мүмкін.

Емтиханнан бірнеше ай бұрын

Бір тақырыпты оқыған соң, сол сөтте біз оның 70%-ын қайта айтып бере аламыз. Бірнеше сағаттан кейін ақпараттың 50%-ы қалады. Бір тәуліктен кейін 20%-ын ғана есінізге түсіре аласыз. Сондықтан, сіз емтиханда есінізге түсетін ақпараттың осы 20% естеп ұстаңыз. Көбірек оқысанаңыз, пайыздық көрсеткіш те көбірек болады. Емтиханға бір жыл бойы дайындалсаңыз, сіздің 20%-ының да соншалықты мол болады.

Есте сақтау техникасы

Есте сақтау үшін, ол тақырыпты қызыға оқу керек. Егер белгілі тақырыпқа орай сіздің ең көзқарасыңыз түтүндесе, онда осы тақырыпта сіз көбірек білетін боласыз. Сондай-ақ бір тақырыпта жазылған екі түрлі көзқарасты оқу да өте пайдалы. Есте сақтау қабілетінде жаттықтырыңыз. Шпаргалка жазыңыз. Бірақ дайын шпаргалканы емтиханға кірерде тастап кетіңіз. Оның бар екендігі туралы ой адамға сенім тудырады. Жауаптарды диктофонға жазып, оны музика орнына тыңдаңыз. Есте сақтау керек болатын цифирлер мен даталарды қағазға жазыңыз.

Емтиханға 4 күн қалғанда

Бұл ен жауапкершілігі мол кезең. Бұл күндері барлық дайындалға сұрақтарыңызды қайталап шығыңыз. Сонда кейір сұрақтарға мүлде дайын емес екендігін байқалады. Осы күндері мүлде білмейтін сұрақтарыңызға ерекше мөн беріңіз. 40 сұрақты 4 күнге 10-сұрақтан бөлү мүлде дұрыс емес. Онда емтихан күні алғашқы оқыған 20 сұрағыңызды ұмытып қаласыз. Тізімнен ең маңызды жөне күрделі сұрақтарды анықтап алыңыз. Осылардан бастап дайындала бастаңыз. Емтихан немесе тест

тапсыруға дайындалыңыз. Көдімгі емтиханда отыргандай, барлық рәсімді орындаңыз.

Емтиханға бір күн қалды

Даталарға, формулаларға ден қойыңыз. Бұрын мүлде оқымаған нәрсені есте сақтаймын деп жанталасудың қажеті шамалы. Бұрын оқымаған материал енді есте қалмайды.

Қорқыныштан қалай арылуға болады?

Негізі адамдар емтиханнан емес, оның нәтижесінен қорқады. «Ата-анам ренжиді», «Мен ғана дайын емеспін», «Мен жаман оқымын, топаспын» деген ойларға жол берменіз. Егер сіз қорқыныштан дірілдеп, талып қалсанаңыз, ата-анаңызға жақсы болып кетеді деп ойлайсыз ба?

Дайындаған:
Айда ПЕРДЕХАН, 1-курс студенті

ОТБАСЫ ТӘЛІМ – ТӘРБИЕНИҢ ОШАҒЫ

Тәрбие дегеніміз - жеке тұлғаның адамдық бейнесі, ұнамды мінез – құлқын қалыптастыру және өмірге бейімдеу. Жалпы тәрбиенің дұрыс болуы ең бірінші ата-анаға байланысты. Одан кейін адамды ортасы тәрбиелейді. «Ел боламын десен, бесігінді түзе» демекші бірінші бала дүниеге келгеннен жақсы азamat болуы үшін баланы рухани тәрбиелуе қажет.

Қазіргі жас ата – аналар баласының қарны ток, көйлегі кек болуы үшін таң атқаннан кеш батканша жұмыс жасайды. Сол уақытта баласының немен айналысып жатқанынан хабарсыз. Жұмыс басты анасынан жылулық, әкесінен қаталдық көрмеген кейір жастар білмеренге салынады. Батысқа елкітеді. Қазақ тәрбиенің жоғалуы осыдан бастау алмасына кім кепіл.

Аружан ЖАҚСЫБАЙ,
2-курс студенті

ӘЛЕУМЕТТІК ЖЕЛІ - КЕРЕМЕТ ПЕ ӘЛДЕ КЕСАПАТ ПА?

Біздің ғасыр - дамыған технологиялардың дәуірлелейтін кезеңі. Ғаламшарымыздағы мемлекеттердің бәсекелестігі де осы технологиялармен тығыз байланысты. Бүгінгі таңда әрбір шыгарылып жатқан технологиялар, белгілі бір қызметке бағытталып жатады. Мениң айтқалы отырган дүнием телефон атты технологияның ішіндең әлем.

Әлеуметтік желі-қогам арасындағы байланыстың, ақпараттың кеңінен таралатын ортасы болып табылады. Алайда бүгінгі жастар қауымы сол әлеуметтік желінің қандай мақсатта пайдаланып жүрген, біз үшін жасырын дүние. Алғашында альстар жақын ететін дүние деп түсінген біздер, оның бүгінгі мүмкіндіктеріне қарап не шаттанарымызды, не шошынарымызды білмейміз. Себебі, әлеуметтік желі мәнсіз дүниелермен көркейіп жатыр. Адамның төн саулығынан болек, рухани жан саулығын мүгедек күтіре түсіруде. Жалаңаштанған жастар, былдыраған баладай маңыраған әншілер, әлімге итермелейтін сайттар, арам жолмен ақша табуға арбайтын паракшалар, ойна келгенін оттайтын бүгінгінің данагөйлерінің көрінісі желінің кесапаты. Көреметі сол жақыныңнан екі минутта хабар беретін, жаңалықты тез жеткізетін. Ал зиянды жағы да барышылық екен.

Мадина МАМЫР,
1-курс студенті

Öğrencilere İftar Yemeği Verildi

Ahmet Yesevi Üniversitesi Türkistan Yerleşkesi Öğrenci Yemekhanesi'nde Rektör Vekili Prof. Dr. Cengiz Tomar ve Rektör Yardımcısı Doç. Dr. Pusat Piltən tarafından iftar yemeği verildi. 2019 Ramazan ayı etkinlikleri kapsamında iftar yemeğinde 800'e yakın öğrenci oruç açtı.

İftardan Rektör Prof. Dr. Bolatbek Abdrasilov olmak üzere rektör yardımcıları, fakülte dekanları, akademisyenler ve personeller de iştirak etti. Ramazan ayının sevinç ve huzurunun bir arada paylaşıldığı iftar yemeğine Türk dünyası öğrencileri yoğun olarak katılım gösterdi. Türk dünyasının çeşitli bölgelerinden gelen öğrencilere, birlik ve beraberlik içerisinde millî manevî değerlerimiz idraki yeniden yaşatıldı. Kültür birlliğimizin zihinlerde yer etmesine yol açan ve maneviyat gelişimini sağlayan iftar programında öğrenciler hoşgörü, sevgi ve dayanışma içerisinde olmanın gururunu paylaştılar. Birlik ve beraberlik mesajlarının verildiği iftar programları, Ahmet Yesevi Üniversitesi tarafından Türkistan'da öğrencilerin ve yöneticilerin katılımları ile sürdürülüyor.

АУЫЗАШАР ӘТТІ

Таяуда Орталық асханада Рамазан мерекесіне орай Нұр-сұлтан қаласының Діни қызметтер басқармасы үйымдастыруымен арнайы ауызашар әтті.

Ауызашарға 200-ден астам студенттер мен отбасылық жатақхананың тұрғындары қатысты. Мол сауап пен ырыска толы ауызашарға жиналғандарға мешіт азанын бөлек студенттер арасынан бірі шығып арнайы Азан шақырылып ауыз ашар уақытының жеткенін ерекше жеткізді. Ауызашарда діни өнгімелер айтылып, келушілерді рухани азықтандырды.

P.S. Рамазан айында орталық асханада университет қызметкерлері мен студенттеріне арнап, бірқатар бөлімдер мен құрылымдар ауызашар әткізуде.

Ақмарал СЕРІКБАЕВА,
1-курс студенті

Сәт сапар саған жас түлек!

Жұырда мектеп бітіруші түлектердің тапсыратының анығы Ұлттық бірыңгай тестілеу өтеді. Болашак студенттер бұл сыйнақта, өздерінің 11 жылдық білімдерінің нәтижесін көрсетеді. Әрбір талапкердің басынан қорқыныш сөкілді сезімдер әлбetteттегі студенттер үшін таныс жағдай.

Мен 2018 жылдың түлегімін. ҰБТ тапсыраар алдында менің де басымда қорқыныш, сенімсіздік болған. Бірақ қайтсем де грантқа түсемін деген нық сенім болды. Әр кезекті тестілеуде менде қобалжу арта түсетін. Кішігірім стресс те орын алды. Қундіз түні үйкі болмай, уайымдастымын. Құн сайын сабактан тыс қосымшаларға барып, кешкісін шаршап-шалдығып үйге оралатынын. Одан соң таңға дейін қайта дайындықта кірсітінмін. Осы еңбектің жемісі болар, қазірде ең керемет жоғарғы оқу орнының студенттімін.

Құрметті жас түлек! ҰБТ-дан қорқудың еш қажеті жоқ! Себебі тестілеуден қорку, ол студент болудан қорку деген сөз. Ал студент ол болашақ маман. Ал сен неге өз мамандығына алғашқы қадамыңды жасауға қорқуын қажет? Сен көрсінше өз таңдаудың, өз мамандығыңды суюн қажет. Ол жөнінде тереңірек білуге асыгуын қерек. Әр әрине алғашқы қағида. Сонымен қатар көптеген талапкердің мамандық таңдаудағы қателігі, грант көп белгінетін мамандықтарды таңдауды. Олар тек грант үшінға таңдала, кейін ЖКОО-на түскеннен соң қабілеттілігі жоқ екенін байқап, оқуды тастанап, болмаса еріксіз бітіріп болашақта мамандықпен жұмыс жасамай, диплом сандық түбінде жатыр дегендегі мәселелерді қоғамда жи қездестіреміз. Сол себепті мамандық таңдау алдында көп ойланып барып шешім қабылдаған азбал.

ҰБТ от 11 жылдық білімінді 3 жарым сағат ішінде дәлелдеу. Осы сағат сенің тағдырыңды шешеді. Ол талапкердің өміріндегі алғашқы маңызды емтихан. Ал студенттерде осында маңызды емтихан ер жыл сайын, екі рет қайталанып отырады. Сондықтан әрбір талапкердің студенттер өте жақсы түсінеді.

Болашақ студенттерге тағы да айтартым: Сендердің қолдарынан барлығы келеді! Сендер қындытып жатқан дүние, шындығына келгенде өте онай! Ең бастысы сенім және білім. Осы екеуін қатар ұстасандар онда сендер міндетті түрде студент атанатын боласындар. Жас түлектерге алдағы ҰБТ-да сәттілік тілеймін!

Сымбат СЕЙТХАНОВА,
1-курс студенті

ӨЗІНДЕ СЕН, ӨЗІНДІ АЛЫП ШЫГАР...

Ер адамның өзіне берілген ерекше қабілеті бар, ең бастысы соны дұрыс анықтап білу керек. Өмірде женіске жетудің жолы жайлы белгілі кесіпкер Куаныш Шонбайдың «Екінші болма» атты кітабын оқып шықтым. Аталмыш кітап тұнғыш қазақ тілінде жазылған кесіпке және шабытқа шақыратын туынды. Табысты кесіпкер, ресторатор Куаныш Шонбай бұл кітапта тұлғаны және бизнесіті дамытуға қатысты ақпараттармен білсідейді. «Сен үл бұл өмірге тек тұлған мен әлген адамдардың статистикасына сан болу үшін келген жоқсың. Сен үл дүниеге керемет шедевр жасау үшін келдің» деп оқырманға ерік-жігер береді.

Ер адам - жеке тұлға. Әрбір ата-ана өзінің баласы ес білгеннен бастап оны жеке тұлға ретінде қабылдау керек. Оның күміді өзі таңдаудың, тапсырмаларды өзі орындаудың, белмесін өзі безендірудін өзінің жауапкершілігіне сенім арту қажет. Ата-анаға мұлдем көмектеспе деп айта алмаймын. Алайда өз баласына деген сенімі мол ата-ана санағы үрпақ төрбелеп шығады деп сенемін. «Көз қорқақ, қол батыр» демекші өзімізді жейтін сол бағаяш ішкі қорқыныш. Алдымызға керемет бір идея келіп тұрса да, «ой, қойшы соны» деп кері итеретін жалқаулық деген жауымыз тағы бар. Ишімізде жатқан талай адамдарды құтқаратын дәрігерді, саҳнаны таң қалдыратын өнерпазды, ел тамсанатын аспазды, азғана табысымызға масандырып, қанағатшылдық пен әрдайым шатасып жүретін де осы жалқаулық.

Бізге үлгі болатын «жүрттың баласы», ата-анамыздың мақтандышы. Не істесек те жүрттың баласынан кем боламыз. Мүмкін кейіреулер өзінің балаларын жақсы болсын деп басқалармен салыстырыру мүмкін. Оның мұлдем керегі жоқ, себебі ол бала өз-өзіне сенімділігін жогалтады. «Жүрттың балалары» сенен артық емес, олар барлығына бірдей беретін білімді оқып шетелге барады, керемет жұмыс орындарында өзін көрсетеді, және соның барлығын сен көріп отырасың. Көрмеймін десен де, телепидар мен әлеуметтік желі олардың жеткен жетістіктерін еске салып отырады.

Абай атамыз не деп еді?! Мықты болсан бизнес жаса деді ме, әлде Еуропага саяхатта деді ме, мүмкін ең қымбат телефон ал деген шығар?! Жо-жоқ. Мықты болсан өзінді жен деген екен Абай атамыз. Құдай елге берген таланттан, саған да берген болатын. Бірақ сол талантты ашу өз қолында. Жүрттың баласын мұлдем ұмыт. Сен бейшара емессін, тұнып тұрған таланттың. Қемір мен бриллианттың бір химиялық құрамға ие екенін білесіз бе? Білмесін, біліп жүрініз, бриллиантпен қемірдің жалғыз айырмашылығы бар. Ол бриллианттың мындаған ғарасындағы өзінде ғарасындағы өзінде, қемір болып қала беру, әлде ішіндегі бриллианттың сыртқа шыгару.

Қазіргі таңда мотивация беретін кітаптардың саны артты. Кебісі бір нәрсени айтады. Куаныш Шонбайдың жастарға танынmal «Екінші болма» кітабын оқып көрсөніз, осының барлығына көзіңіз жетеді. Екінші болманың сырты неде?! Өзгеше болудан қорықпау керек, яғни бірінші болуымыз қажет.

Еркебұлан ҚАРАШЕВ,
1-курс студенті

ЖАРҚЫН КЕЛЕШЕК – ЖАСТАР ҚОЛЫНДА!

Әрбір азамат өзінің елінің жастарлар, құрметтеуге міндетті! Себебі мемлекет елдігіміздің нышаны. Сан ғасырлық қыншылықтың жемісі, нәтижесі болып табылады. Әз тілін, Отанын, үлттын сүйлемен азамат, өзін де сүйе алмас!

Еркіндік, бастандық сыйнды үғымдарды әрқашан да қастерлеуіміз керек. Тәуелсіз мемлекет болғалы да 28 жылға жуық уақыт өтті. Білектің күшімен, наизаның ұшымен келген еркіндікті, әрбір үрпақ қадірлеуі тиіс деп есептеймін. Бақытты болашақтың бізге сыйлаған батырларымызға алғысымыз шексіз!

Жарқын келешек тек жарқын жастар болғандаға, орын алмақ. Сондықтан жастардың келешегі жарқын болуы, олардың өздеріне байланысты. Білімді, жене бәсекеге қабілетті, еңбеккөр жастардың қашанда жарқын болашақ күттептінінен мен

сөнімдімін. Жастардың саяси көзқарастарының дұрыс болуы, жаһандық ақпараттар мен әрдайым хабардар болып отыры, қалыптасқан қоғамның дамуына зор улесін қосады деп ойлаймын.

Әрбір азамат, азаматша елінің дамуына өз улесін қосуға керек. Әр мамандық іегері өзінің саласының теренірек білу қажет. Қесіпкерлік көнінен етек жайы тиіс. Сондаға еліміздің келешегі үлгінің болмас.

Еліміздің жан жүргімізбен сүйгендеға ғана біз оның қадірін ұғына аламыз. Сөзімді қорытындылай келсем, кереметті жасайтын біздер. Жаһандықтың идеяларды ұсынып, мемлекеттіміздің еркендеуіне бәріміз өз улесімізді аянбай қосайык.

Сымбат СЕЙТХАНОВА,
1-курс студенті

ЖАМАН ӘДЕТТЕН АУЛАҚ БОЛАЙЫҚ!

Неге бүгінгі таңда жасөспірімдер арасында нашақорлық жи қездеседі? Қалай ойлайсыз? Әйткені, бірінші орында жасөспірімдер эмоционалды әлсіз, қызығушылықтары жоғары болады. Қол жағдайда нашақорлық жасөспірім жаста жеке бас мәселеңінің туындаудын, өзінің өмірінде қандай да бір жағдайларға қанагаттансабаса, осыдан шығатын тығырықтың өнай жолын іздейді. Есірткінің қолданғанда ол осы мәселеңін шешімін таптам деп ойлайды.

Менің ойымша қазіргі таңда ең өзекті мәселеңдердің бірі де бірегей осы нашақорлық, есірткіне, шылымға әуестену. Қазіргі кезде есірткінің сатылымы, ішімдіктің сатылымы кен етек алуда. Қазіргі жастардың түсінігі бойынша нашақорлық заманға сай нәрсе. Кейір балалар қасындағы достарына елікеп, қызығушылықпен әуестеніп кетіп жатады. Әрбір ең алдымен білімсіздіктің салдарынан тауды деп ойлаймын.

Егер ата-анасы, туыстары нашақорлықтың алдың алып, балага түсінірсе, оның денсаулыққа зиян екенін айтса кішкентайынан санаусына құйып отырса, баланың ересек болып ескенде санаусында қалып қояды.

Бүгінгі күні нашақорлық бір адамның ғана емес, бүкіл қоғамның қасиеті болып отыр. Нашақорлықтың қасиетін дәрігерлер ғана емес, күнделікті көріп жүрген әр жан сезеді. Бүгінгі нарықтық заман бізді бәсекеге қабілетті болуымызға, дамыған отыз елдің қатарынан болуды талап еткен болатын. Олай болса ен алдымен, еріне, денсаулығымыз мыйқты, салауатты өмір салтын ұстаныныз керек. Есірткімен есіріп, адастып жүретін уақыт жоқ. Бізді алда жарқын болашақ күттіп тұр.

Ақмарал БАТЫРБЕК,
1-курс студенті

НҮР-СҰЛТАН БАС ҚАЛА

Президенттің атқарған жұмысы, сіңірген енбегі бұған лайық деп санаімын.

Еліміздің астанасы - мемлекеттің ең көрікті қалаларының бірі. 2017-жылды EXPO көрмесі өткізілген болатын. Әлемнің түкпір-түкпірінен келген туристер көрмени тамашалап, ерекше әсер алғандарғы жөнінде де баяндап еткен болатын. Сонымен қатар Нұр-Сұлтан қаласында ерекше ғимараттар мен ойын-сауық орталықтары көп.

Нұр-Сұлтан - жастардың қаласы. Нағыз еңбек сүйер азаматтар мен азаматшалардың ордасы. Елін сүйеген әр азамат ез Отаны үшін аянбай енбек етеге білу қажет. Нұр-Сұлтан қаласының атауы бір емес бірнеше рет өзгерілген болатын. Ен бірінші Астана қаласы Елбасының атымен өзгерілген дұрыс шешім деп білемін. Сонымен қатар Павлодар, Петропавл сияқты қалаларға да халықта енбегі сіңген, тұлғалардың есімдері берілсе, дұрыс болар еді деп ойлаймын.

Сымбат СЕЙТХАНОВА,
1-курс студенті

ГАЗЕТТИҢ ТҮРІК ТІЛІНДЕГІ ҚОСЫМШАСЫ

Astana Ekonomik Forumu Nursultan'da Yapıldı

Kazakistan'ın başkenti Nur-Sultan'da AEF geleneksel etkinliklerinin on ikincisi düzenlendi. Etkinliğin bu yılı ana teması ise "Yenilikçi Büyüme: İnsanlar, Şehirler, Ekonomi" olarak gerçekleştirildi. Devlet başkanlarının da yer aldığı AEF forumuna 74 ülkeden; uzman, politikacı, iş adamı ve bilim adamlarından oluşan 5492 katıldı. Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 100.Yıldönümü nedeniyle iş dünyasının geleceği hakkındaki küresel komisyonun raporunu incelendiği ve tartışıldığı etkinlikte küresel ekonominin geleceği değerlendirildi.

Ahmet Yesevi Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Bolatbek Abdrasilov ve Avrasya Araştırmaları Enstitüsü Müdürü Doç. Dr. Vakur Sümer'in de katıldığı AEF forumu, Panel oturumları, yuvarlak masa toplantıları, konferanslar ve iş diyalogları şeklinde düzenleniyor. Eğitim ve teknolojiyle ilgili fikirlerin paylaşıldığı ve tartışıldığı toplantılar gelecekte yeni eğitim sistemlerinin araştırılması en önemli gündem maddeler arasında yer alıyor.

Dünyaca tanınmış politikacıların ve uzmanların AEF-2019'a katılması, yalnızca dünyadaki etkinliğe olan ilginin arttığını bir göstergesi değil, aynı zamanda açık diyalogla girmeye ve karşılıklı işbirliğinin geliştirilmesi konusundaki isteklerinin bir göstergesi olarak değerlendiriliyor. Son iki gün içinde forumda

100'den fazla konuşmacının kendi konularındaki bilimsel tespit ve önerileri AEF-2019 küresel ekonomi sektörlerinin yetkililerince yakından takip ediliyor.

sektörlerinin yetkililerince yakından takip ediliyor.

2020'de Kazakistan'da yapılacak olan Dünya Ticaret Örgütü-DTÖ 12. Bakanlar Konferansı, Birleşmiş Milletler Kapsamında Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Birinci Kazakistan Forumu, entelektüel seçkinlerin ve Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti'nin katılımıyla yapılacak. G-Global Uluslararası Sekretaryası'nın desteğiyle stratejik bir oturumu hazırlanması yöntemi ile yapılacak toplantıya ülkelerin Merkez Bankası Başkanları Avrasya Ekonomik Birliği ve Moğolistan, Kafkasya ve Orta Asya Ülkeleri Maliye bakanlarının katılması bekleniyor.

Öğretim Üyelerine Veda Programı

2018-2019 eğitim öğretim yılı sonu itibarıyle üniversitemizde görev süresi sona eren öğretim üyelerine veda töreni düzenlendi. Görev süresi biten Diş Hekimliği Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Yüksel Türköz, Diş Hekimliği Fakültesi öğretim üyesi Prof. Dr. Emin Türköz, Sosyal Bilimler Fakültesi Dekanı Dr. Öğretim Üyesi Eftal Ş. Batmaz, Hazırlık Fakültesi Dekanı Doç. Dr. Ahmet Güngör, Filoloji Fakültesi Türk Filolojisi Bölüm Başkanı Dr. Asıl Şengül, Türk Filolojisi Bölümü öğretim üyesi Dr. Öğretim Üyesi Armağan Zöhre, Türk Filolojisi Bölümü Dr. Ömer Küçükmehtemoğlu, İlahiyat Bölümü öğretim üyesi Prof. Dr. Süleyman Gezer, Hazırlık Fakültesi İngiliz Dili okutmanı Mahmut Kayaaltı ve Tıp Fakültesi Hastanesi Baş Hemşiresi Makbul Öztekin'e rektörlük farasından cayan givedirilerek hizmetlerinden dolayı

teşekkür belgesi takdim edildi.
Törende konuşan Rektör Prof. Dr. Bolatbek Abdrasilov, görev süresi biten öğretim üyelerine teşekkürlerini ileterek, yeni görevlerinde başarılar

Ahmet Yesevi Üniversitesi'nin Türk-Kazak ortaklılığında tüm Türk dünyasına hitap eden bir üniversite olduğuna vurgu yapan Rektör Abdrasilov, "Kıymetli hocalarımız, sizler kendi öz vatanınızı bırakıp buraya hizmet etmeye geldiniz ve Türkiye'de almış olduğunuz birikim ve tecrübelerinizi öğrencilerimizle paylaştınız. Burada Türk dünyasının her bölgesinden öğrenciler var. Sizin yetiştirdiğiniz öğrenciler gelecekte Türk dünyasında önemli yerlere gelecekler" şeklinde konuştu.

ÜNİVERSİTEMİZ DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİ EĞİTİM ÖĞRETİM KLİNİKLERİ HASTA KABULÜNE HAZIR HALE GELDİ İLK AMELİYAT DA YAPILDI

Üniversitemiz 53. Mütevelli Heyet toplantısında alınan kararla açılan ve 2017-2018 yılı itibarıyle Fakülte statüsünde öğrenci kabulüne başlayan Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk – Kazak Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi’nde hukuki çerçevesi fiziki alt yapı çalışmaları tamamlanarak eğitimin, hem Türkiye Cumhuriyeti hem de Kazakistan Cumhuriyeti'nin kabul ettikleri Bologna Sürecine uygun olarak sürdürülmesi için gerekli hazırlıkların tamamlandığı bildirildi.

Konuya ilgili olarak bilgisine başvurduğumuz Fakülte Dekanı Prof. Dr. Yüksel Türköz;

Her ne kadar Dış Hekimliği Fakültesi'nin yasal kuruluş kararı Mütevelli Heyetinin Kasım 2016 toplantısında alınmış olsa da Fakültenin Bologna ilkelerine uygun çağdaş eğitime geçmesi için hazırlıkların 2015 yılında başlatılmış, cihazların 2016 yılının Ocak ayında kurulmuş olduğunu ve kısım kısım çalışmaların başlatıldığını ifade etti. Prof. Dr. Türköz bu bağlamda sadece 4. ve 5. Sınıf öğrencilerinin stajları için klinik kurulmadığını, aynı zamanda klinik öncesi eğitim alacak olan 1., 2. ve 3. sınıfarda klinik öncesi eğitim gören öğrencilerin sadece modeller üzerinde demonstratif eğitim yerine, protez ve tedavi çalışmalarını uygulamalı olarak yapabilmeleri için fantom ve protez laboratuvarlarının da 2017-2018 yılından itibaren kullanılmakta olduğunu dile getirdi.

Fakülte klinikleri hakkında bilgi vermesini istediğimiz Prof. Dr. Yüksel Türköz, Diş Hekimliği uygulamalarının mutlaka Fakültede uzman bir hoca nezaretinde olması ve bu amaçla preklinik sınıfları için laboratuvarlar, 4. ve 5. sınıfı takipçi öğrencileri için de kliniklerin olması gerekliliğine dikkat çekerek, fakültemizde bu uygulamalara katılacak öğrenciler henüz 2. sınıfı olsalar da hem eski programa göre eğitim gören öğrencilerin fakülte eğitimi sırasında hocalarını izleme şansına sahip olmaları hem de fakültemizin üniversitelerin temel misyonlarından olan "üniversitenin halka hizmet ve işbirliği" görevine bir an önce başlayabilmesi için kliniklerin 2019 Nisan ayı itibarıyla hizmete hazır hale getirildiğini belitti.

2019 Nisan ayı itibarıyle hizmete hazır hale getirildiğini belirtti. Klinikler hakkında da bilgisine başvurduğumuz Prof. Dr. Yüksel Türköz kliniklerin Tedavi ve Pedodonti, Cerrahi ve Protez klinikleri olmak üzere üç ayrı bölüm olduğunu, her birinde ikişer adet olmak üzere toplam 6 adet diş ünitesi bulunduğu belirterek, öğrenci sayısına göre bu sayıların oldukça az olduğunu açıklayan Fakülte Dekanı Avrupa'daki bir çok fakültede öğrencilerce gerçekleştirilen hasta bakım sayısının Fakültemizde de sağlanabileceğini zaman içinde ünit sayısını artırtılabilmenin de mümkün olduğunu ve bunun gerçekleştirileceğini işaret etti.

gerçekleşeceğini inandığını kaydetti.
Prof. Dr. Yüksel Türköz 'Teşhis' ve tedavi için gerekli Radyolojik cihazların ise en çağdaş cihazlar olduğunu, özellikle Ortopantomografi cihazının Türkistan şehrinde tek olduğunu ve bu cihazla çekilen Rontgenler için Türkistanlı hemşehrilerimizin artık Çimkent' e gidip gelmek zorunda olmadığını da beyan etti.

Son olarak klinikte demonstratif olarak ilk kez yapılan İMPLANT uygulama ameliyatı hakkında bilgi veren Prof. Dr. Yüksel Türköz, 25 Nisan 2019 tarihinde çene kemiğinde çekim sonrası kök kalmış olan komplikasyonlu bir hastaya, bu kökün çıkarılmasını takiben hemen aynı seanssta üç adet implant monte edildiğini, ameliyatın Türkiyedeki Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi ve Dekanı Prof. Dr. Derviş Yılmaz ve aynı Fakültelen Periodontoloji Anabilim Dalı Başkanı Dr. Öğretim Üyesi Gülbahar Ustaoglu'ndan oluşan bir ekipce gerçekleştirildiğini ve başarıyla tamamlandığını söyledi. Aynı zamanda ameliyatın monitörize edilerek çok sayıda öğretim elemanı ve öğrenci tarafından da canlı olarak izlendiği ifade etti. Çalışmaya başlayan kliniğin öğrencilerimize, Üniversitemize, Türkistanehrine, Kazakistan, Türkiye, Türk Dünyası ve insanlığa hayırlı olmasını dileyerek sözlerini tamamladı.

ГАЗЕТТИҢ ТҮРІК ТІЛІНДЕГІ ҚОСЫМШАСЫ

BEN SENİN GİBİ OLAMAM

Ercan ORAL
Ahmet Yesevi Üniversitesi
Hazırlık Fakültesi Türkçe Okutmanı

"Dönülmez akşamın ufkundayız vakit çok geç/ Bu son fasıldır ey ömrüm, nasıl geçersen geç!" İnsan ömrünün son dönemini bu mükemmelliğe ifade eden başka misralar yoktur sanırım. Hiçbir ömrü de böyle başlamaz. İnsanların ümitleri, hüzünleri, sevdaları ve kaygıları vardır. Gençlik çağındaki ham duygular ancak yaşlılıkta olsa da olgunlaşır. Sel gibi akan ömrümüz gün gelir şırıltısıyla huzur veren küçük bir dereye dönüşüver. O zaman anlarız zamanın değerini, hiç fark edemediğimiz güzellikleri. Mevlana'nın dediği gibi: Gençlerin aynada göremediklerini yaşıtlar eski bir tuğlada görür." Göremediklerimizi bize anlatan o insanlardan biriyle Nevzat amcaya tanıştırmak istiyorum sizleri. İki gün önce tanıdım kendisini. Resmi cümleler yerini koyu bir sohbetle bırakırken, biz çoktan küçük bir kahvehanede oturmuş çaylarımıza yudumluyorduk. Kısa bir sessizlikten sonra dingen bir ses tonıyla devam etti.

On bir çocuklu ailenin dokuzuncu ferdiyim. Babam Ordu'nun küçük bir köyünde yaşayan kendi halinde bir çiftçiydi. Zor yıllarda geçti çocukluğum. Ailede okuma şansını bir ben elde ettim. 1952'de başladığım okul hayatım, sonra astsubay okulu ve tam otuz yıl süren askerlik hayatı. Şimdi bir iki cümleye siyan hayat yolcuğunu ne kadar uzun görünürdü oysa gözüme. İnsan zamanı da sabrı da yaşlılıkta öğreniyor. Gençlerin sabırsızlığını, koşturturnalarını görünce kendi gençliğimi hatırlıyorum, için içim gülüyorum. Gerçekten zor zamanlardı bizim zamanımız. Yeni nesil internetsiz, cep telefonsuz yapamıyor. Hayatı, küçük bir alete bağlı yaşıyorlar. Bizim zamanımızda bırakın bunları yeni kıyafetimiz bile yoktu. Şimdi adı bile kalmayan eskisi pazarları kurulurdu kasabada. Oradan yipranmamış pantolon gömlek alabilseki bayram ederdi. Kendi tarlamlarda yetiştirdiğimiz misir ekmeğini yer, çoğu zamanda karneyle un, yağ alırdı. Okula giderken bir lira harçlık verirdi babam. O devirde parayı gören kim? Teknik liseye gidiyorum. Çizim için kağıt alsam, simite para kalmaz. Çokça zaman aç为什么要倒装呢?因为这句话是过去时，所以用过去式。/e/的音标是/e:/，而不是/e/。

"İnsan hissettiği yaştadır derler." Altıñ sekiz yaşında olmasına rağmen hayatı baþlarını koparmamıştı Nevzat amca. Koparmayı da düşünmüyordu. Dönüp bakıldığına nasıl bir ömrü sürmüştü? Keşkeleri var mıydı? Ben bir yandan söylediklerini zihnimde tekrar ediyorum, bir yandan da bu tatlı sohbetin hiç bitmemesi için da ediyordum.

Her insan kendi içinde bir dünya, kendince hayat sürüyor. Kimi servet kazanmak, kimi makam mevki, unvan elde etmek, kimi ise huzur bulmak için çalıþır yıllar boyunca. Herkes emeðinin karşılığını öyle veya böyle alır, ama asıl kazananlar keşkeleri daha az olanlardır. Unutmadan şunu da ilave edeyim ki hayat, uzun yaşamak da değil. Yaþınız ilerledikçe bunu daha iyi anlıyorsunuz. Geçenlerde okumuştum, söyle diyor batılı bir düşündür: "Büyük insan uzun yaşayan insan değil, yaþadığının farkına varandır." Bu gözle bakarsanız, asıl hayat kirkinden sonra başlıyor. Şimdi anlıyorum ki insanın gençliği de yaþılılığı da ailesiyle ilgili. Çıktığın hayat yolculuðunda asıl kılavuzun anne baba, deden ya da ninen. Onlar ne verirse, bugün torunlarına onu taşıyorsun. Zannetmeyin ki yeni nesle anlatacak bir şeyimiz yok. Gençlerin hayatı daha emin yürüyebilmeleri için yaþlılardan öğrenecekleri çok şey var. En basit yılların getirdiği hoşgörüyü ve içten sevgiyi öğrenmeli biliriz.

Nevzat amca konuþtuða hayatın hiç fark etmediðim yönleri sayfa sayfa önde açılıyordu. Hani ruhunuzun konuşmaya daha önemlisi dinlemeye ihtiyaç duyduğu zamanlar vardır. Ben de tam bu durumda idim. Yaþılık zor mu? Dedi, daha cümlemi bitmeden eliyle sözümü kesti.

Öncelikle ben yaþlı değilim, insan hissettiði yaştadır. Soruna yine de cevap vereceğim. Yaþılık insanın tecrübeðidir. Bir bakama sayfalarını kendinin yazdığını ezber kitabı. Hayatı nasıl yaþadığını gösterir sana. Okumasını bilirseñ hatalarını da başparalarını da görürsün. Her satırında nice ümitlere, hayallere, hüzünlere, mutluluklara şahit olursun. Gençen kurduðun her cümle, attığın her adım yaþılıktaambaþka anımlar kazanır. Burada bir anımı paylaþayım seninle. Yirmili yaþılarımdaydım, gücüm kuvvetim yerindeydi o zamanlar. İki üç arkada oturmuş sohbet ediyorduk. Karşımızda yaþlı bir adam ağaç kütüklerini arasına yükliyordu. Yanına gidip, "Bu işi bu kadar uzatacak ne var, ihtiyar" dedim o da bana " Ben senin gibi olamam, ama sen mutlaka benim gibi olacaksın!" dedi. Şimdi ne demek istediðini daha iyi anlıyorum. Yaþılık zor zanaat, toplum bu gözle bakmalı yaþlılarına.

İnsanları hep sevdim ve elimden geldiðince onlara yardım etmeye çalıştım. Hayatınızdır birçok insan yer ediyor. Dostlarınız, arkadaşlarınız, sevdikleriniz, akrabalarınız oluyor. Hüzün de sevinci de paylaştıklarınız oluyor, kimi de vefasız çıkışır haliyle. Benim durumum da diğer insanlardan farklı değil. Bu yaþın öğrettiği bir şey var insana: "İnsan içindeki sevgiyi yitirmemeli, çevresindekileri olduğu gibi, yargılamanın kabul etmeli." Keşke gençlerim bunun farkına erken yaþta varsalar. O zaman adaletsizlik de kayırmacılık da karmaşa da son bulur. İşte o zaman bu topraklar, bu gençler "benim" değil "bizim" olur. Gençlerimizin önü açılır. Bunun olmasını çok isterim. Büyüklere saygı, hürmeti biz ailemizden, büyüklerimizden öðrendik. Onların isteklerini emir telakkî eder, yerine getirdiðimizde kahraman edasıyla gurur duyardık. Mahalle büyük bir aile gibiydi, yaþlıların karşısında başımızda ñönde olur, onlar sormadıkça konuşmazdı. Onlar yer vermeden oturulmadı meselesi. Yaþlıların ceplerinde mutlaka şeker olur, tanındık tanımadık ayırmaksızın tüm çocuklara şeker dağıtırlardı. Suçumuz varsa oracıkta kulaðımız çekilir, nasihatte bulunulurdu. Babamız neye mahallenin yaþlıları da bizim için oydu. Toplumumuzun bu gelenekleri yaşatması gerekiðir.

Çevremizde her gün onlarcasına rastladığımız, zamanın sessiz tanıkları aslında onlar. Kimi dedemiz, ninemiz, akrabamız, komşumuz... Varlıklarıyla ruhumuza huzur veren ulu çınarlar. Umarım bu ulu çınarlarla görünen ve anlayan gözle bakmasını çok geç olmadan öğreniriz. Çünkü yaþlılar, geçmiş yaşayınanlar değil, geleceðe yön verenlerdir.

Sosyal Bilimler Fakültesi Dekanlığına Yeni Atama

Ahmet Yesevi Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Dekanlığında devir teslim töreni yapıldı.

Devir teslim töreni Rektör Prof. Dr. Bolatbek Abdrasilov, Rektör Vekili Prof. Dr. Cengiz Tomar, Rektör Yardımcıları ve Fakülte Öğretim Üyelerinin katılımıyla gerçekleştirildi. Törende, Fakülte Dekanı Dr. Öğretim Üyesi Eftal Şükrü Batmaz görevini yeni Dekan Prof. Dr. Yüksel Çelik'e devretti.

Törende konuşan Rektör Abdrasilov, görev süresi dolan Fakülte Dekanı Dr. Eftal Şükrü Batmaz'a yapmış olduğu hizmetlerinden dolayı teşekkür ederek geleneksel Kazak milli giysisi çapan gıyıldı.

Abdrasilov; "Altı yıldır üniversitemde hizmet eden Eftal Hocamıza özverili çalışmaları ve Ahmet Yesevi Üniversitesine katkıðı değerlerden dolayı şahsim ve üniversitem adına çok teşekkür ediyorum. Buradaki çalışmalarıyla Türk-Kazak kardeşliğine önemli düzeyde katkı sağladı. Kendilerine yeni hayatında başarılarının devamını diliyorum" dedi.

Dekanlık görevini devralan Prof. Dr. Yüksel Çelik'in öz geçmişinden bahsedenden Rektör Abdrasilov, Prof. Dr. Yüksel Çelik'in Türkiye'nin onde gelen büyük üniversitelerinden Marmara Üniversitesinde görev yaptığınu ve yüksek bilgi ve tecrübesi ile Ahmet Yesevi Üniversitesinin gelişmesine katkı sağlayacağını vurguladı. Rektör Abdrasilov, Prof. Dr. Çelik'e yeni görevinde başarılar dileyerek konuşmasını tamamladı.

Rektör Vekili Prof. Dr. Tomar ise konuşmasında, Ahmet Yesevi Üniversitesinin mensubu olmanın görev ve sorumluluðu ile ömr boyu çalışılacaðını belirtti. Tomar; "Burada ata topraklarda, Yesevi Babamızın huzurunda bizler kendimiz evimizde gibi hissediyoruz. Burada çalışmak, Yesevilik düşüncesine hizmet etmek, Üniversitedeki görevimiz bitse de devam edecektir. Bu bir bayrak yarışıdır, görevini başarı ile yerine getiren Eftal hocamıza teşekkür ediyor, görevi devralan Yüksel Çelik'e başarılar diliyorum" dedi.

Eftal Şükrü Batmaz ise konuşmasında, Kazakistan'ı öz utanı gönüldüğüne dikkat çekerek, "Kazakistan'a geleli altı yıl oldu. Bu süre zarfında hoca, bölüm başkanı ve dekanlık görevlerinde bulundum, bizler burada Türkiye'yi temsil ediyoruz. Bizler bu görev ve sorumluluðun bilincindeyiz. Şahsim adına gururluyum. Yesevilik düşüncesine bağlı olarak Ülkelerimizi en iyi şekilde temsil ettiğimize inanıyorum" dedi.

Konuşmaların ardından Sosyal Bilimler Fakültesi Dekanlığı makamında devir teslim töreni tamamlandı.

X. Yaz Oyunlarında Altın Madalya

Kazakistan Milli Eğitim Bakanlığı tarafından düzenlenen Üniversitelere Arası Yaz Oyunları'nın bu yıl onuncusu Kazakistan'ın Aktobe Şehrinde yapıldı.

6-10 Mayıs 2019 tarihlerinde Batı Kazakistan Tıp Üniversitesi'nin ev sahipliðinde gerçekleştirilen Üniversitelelerarası Yaz Oyunları'na 15 yükseköğretim kurumundan takımlar katıldı. Üniversitemiz adına katılan Sanat Fakültesi Beden Eğitimi Bölümü öğrencileri, Judo ve Sambo (serbest stil güres) dalında şampiyonluk kazandılar. Sambo dalında 2 altın, 2 gümüş ve 5 bronz madalya kazanan Ahmet Yesevi Üniversitesi öğrencileri, Judo oyunlarında ise 2 altın, 2 gümüş ve 3 bronz madalya kazandılar.

Şampiyonada derce alan tüm öğrencileri makamında kabul eden Rektör Prof. Dr. Bolatbek Abdrasilov, Üniversitemizi Kazakistan X. Yaz Oyunlarında başarılarını kutluyarak kendilerini ayrıca tebrik etti.

Rektör Prof. Dr. Bolatbek Abdrasilov, üniversitelerde bilimin yanında sporun da çok önem taşıdığını vurgu yaparak "Dünyanın en iyi üniversiteleri listesinde yer ala bilmek için sadece eğitimdeki başarılarla değil spor alanındaki başarılarında çok önemlidir. Siz kazanmış olduğunuz bu kupa ve madalyalar Üniversitemizin adını en iyi üniversiteler sıralamasında yükseliþe geçirecektir" dedi.

БІЛІМГЕРЛЕР ЖАЗБАЛАРЫ

ТҮРКІСТАНДА ҚҰЛАҚҚА ТҮРПІДЕЙ ТИЕТІН КӘСІП БЕЛЕҢ АЛУДА

Таяуда облыс орталығы мәртебесі берілген Түркістан қаласында қашан да қайнаган тіршілік. Әсіресе, базар маңында халықтың саны басым. Бірі қолындағы жүгін межелі жерге жеткізуге асықса, бірі уйіне ертерек қайтуды көздейді. Тіпті бағдаршамның жарығы мен зулаган көліктеге көз салуға да мұршалары жоқ бұл жүрттүң. Қалың көпірден төзірек өтіп кеткісі келіп, жүйткіген көлікті жанына келгенде ғана сезінетін сыйналы.

Түркістанның базары көрші елдерге де біраз танымал. Ізденгін затыңызы бағасына қарай кез-келген сапада таба аласыз. Оған қоса неше түрлі ұлт өкілдері мен сан қылы тағдырларды кездестірең. Әсіресе көші жиегіне жайғасқан қолы қысқа жандар көзінде оттай басылады. Алдымен Алладан, одан соң адамдардан медет сұраған қайырышы қауымы жайлы. Иә, біраз үақыттың тұнысы-тіршілігі тасада қалып, елеуісіз жатқан қаладан өнбекке елгезек жанды да, көші кезген қайырышыны да, көпшілкен мейірім күткен мигрантты да табасыз. Біраз жылдар бұрын Шымқаладағы қайырышылардың саны есіп, ақында олардың беттерде жамылған жымысылар екені анықталған-ды. Алайда, Түркістандағы жағдай бұрындыдан өзгерек. Мүгедек арбасына таңылған, аяқ-қолдан айрылған жандардың қарының тоқтығын емес, амалдың жоқтығынан осылай жан бағып жүргені жазылған қағазда көргендеге жүргініз елжірейді. Өйтпегендеге қайтсін! Аяғы жоқ, қолы жоқ, жылан жайтіп күн көрердің нақ өзі емес пе? Құмысқа жарамсыз адамның жолына туыстары да сая болмасы анық. Адами санаға енген нарықтық заманда тұмтастының да құнқорғыста сұлтаурытып сирт айналары сезізді. Бұлардан өзге тағдырына өздері балта шапқандар, азыңды сүдін арбауына түсіп, шашырағы шайқалып, бас жазарына бақып ұрап жүргендер. Мұндайларды мұсіркеуге де арланасын, жолай кетсең еректің қандай болуы керектігі жайлы ертегілерін айтып құлақ етінді жейді.

Талмай тыңдасан осылар отбасылың кезінде жарғақ құлактары жастықта тимей өнбек етіп, алайқа жарының арандатуымен қазіргідей күйге түсті деп ойлайсын. Әйткенен олай емес. Қайырышылардың қалған қауымы балалы аналар, жануя мен қоғамға сійіс алмаған қариялар, ортага қажетті қаражатты іздеңдер мен әртүрлі жағдайда байланысты осы статусты иеленгендер. Ал, соңғы топты құраушылар әртүрлі ұлт өкілдері. Негізін әңгіме де осылар туралы. Қөншілігі шекара асып, шет жайлап жұмыс іздел желіп, қалтадағы құжаттан қағылғандар мен себептері беймеміл мигранттар. Алакан жайғандардың арасында ала тақиялы ағайынның қарасы көп. Оңай ақшага дәніккендердің кейбірі қарапайым жүрттүң қыр соңынан қалмай құтын қашырады. Жақтыртпаса да, Алланың атын атаған соң кет дей алмайды.

Естүйіміші, әр бұрышты иемденген мұндағы көлімсектердің, ортақ басшылары бар көрінеді. Халық айтса, қалт айтпайды. Құнделікті түсетін пайданың көп белгін қалтага басып, өзге елде жұмыс істеп, қайырын көрміз деп қайырышылық жолға түскендерді үйсінде ұстал отырған кімдер екенін әзірге білемейміз. Тіпті, саудагерлердің қытығына тиіп «зансыз жұмыс істеудесін» дег қарапайым жүрттүң қаққанда қолын, соққанда сөлін алатын полиция қызметкерлері де алаңсыз. Әзгениң алажібі тұрмак, арқан тұрса аттап кете беретін біздің құзырлы органдар аталған қауымның алдында расында қауқарсыз ба? Мұндағы жандардың саны еселеңбей жатып ез елдеріне ертерек өткізу керек сеқілді. Әлде бұл жандардың басында расында білікпен бірлескен біреу бар ма? Немесе барлығын кеденнен өткізіп жіберу тым қын ба? Әйтеуір бәрі белгісіз. Қошын көзген көлімсектердің саны артса қалада нендей жағдай орын аларында білемейміз. Белгілісі бір күндік ас-сұнын тілемсіктікен айырып жүрген жаның таңсөріден тағы көші жағалайтындығы ғана.....

Бақдәулет АНАРБАЙ
3-курс студенті

Ауызашар...

АЛҒАНЫҢ ЖАҚСЫ БОЛСА - ЫРЫСЫН

Бір момын өзі оразалы екен, жұмысынан шығып, кешкін үйіне қарай асығады гой. Жолай екі досы ұшыраса кетеді. Олардың да ауызы бекітулі екен. Содан достарына үйге жүрініздер деп айтып қалады.

- Бұғынға ауызашар менен болсын достарым. Сендердің көрмегелі көп болды. Келіндер, көлікке отырындар, - деп шақырды.

- Болса, болсын. Ал бардық шақырып тұрған соң, «Шақырган жерден қалма» деген, - деп екі досы шақыруын кош алады. Аздан соң бір қылышта және таныстары жолығады. Қорікен соң олардың тастап кетуге болмай қалады. Әздерінің көлігі бар. Ауызашарға түрік кафесіне шыққан бойлары екен. «Оны қайтесіндер, бізben бірге жүріндер!» дейді гой бұлар. Сөйтіп он адам мұның үйіне келе жатыр шақырган соң. Енді бұл ойлап келеді. «Екі досым жарайды. Ал олардың да жолдастарын жолда қосып алғаным қызық болды-ау өзі?! Үйде азық-түлік те жоқ еді гой. Қара су мен қатқан наң болса болар... Әйелім қазір не күйге түсер екен?..» - деп іштей қатты қапа болады. Содан бір оңтайтың тұста көлігін тоқтатып, оңашаланып телефон шалады. Қырыққанда қоңырауы жетпейді. Қайта-қайта шалды. Бірлігі де біткен екен. Бары «маяттауға» жетті әйтеуір. Бірақ әйелінен сыйыс болмады. Үйі қаланың шетінде болатын. Жеткенше біраз үақыт алады. Ол айналасындағыларға сыр бермеуге тырысты. Қөлігін жаймен айдал келеді. Артында тағы бір көлік. Содан өзінің ойланбай істелген әрекетіне іштей қүйіп үйіне де бір топ қонақпен сау етіп кіріп келеді. Табалдырықтан аттағанда-ақ мұрындарына дәмді астын иісі бүркүрай жетіп, ауызашар үақытының таяғанын сөздіріп-ақ жатыр. Қонақ белмеге енген оразалы меймандар алуан дәм толы мол дастарханды көріп, өздерін ауызашарға шақырган үй иесі мен оның қолы шебер жұбайына риза болып жатыр. Бәрі құрмамен, сумен ауыз ашып, білетіндері ақшам намазын оқып, қайта дастархан мәцини табылып, бір бірін сағының тұстардай емен-жарқын күйде тاماқтанды. Алуан жеміс пен қарбыз-қауынға шейін мейман достықтың шырайын ашқан бұл дастарханың ортаймауына, үй иелерінің бақытты бола берулеріне бата-тілегін арнаған қонақтарды шыгарып салғаннан кейін қүйеуі шыдай алмай әйелін құшқатап, бетінен сүйді.

- Жарық құнім-ау, мен саған ескертпестен үйге бір қауым қонақ ілестіріп келдім. Үйде тاماқтың жогын, оны ала қоятын қаражатымыздың да түгесіліп қалғанын білемін гой. Бірақ неге екенін қайдам, басында тек екі досымды шақыргам, жол-

шыбай олардың достары кездесіп, содан осылай бол қалды. Алайда сен бізді арнайы әзірлікпен қарсы алдың гой. Осыншама ризық қайдан пайда болды?

- Сен «СМС» жазып жіберіпсін гой. «Жанымда он адамым бар, ауызашарға дайын бол!» деп. Содан мен сасқалақтап қалдым. Сол сәтте өзім кір жуып жатқан едім. Сенің әне бір көтпен кимей ілгіште қалған көне джинсовый жиеденің қалтасын айналдырып жатқанымда ішінен шырышқаталған едәүір ақша шықты. Су тигенмен жыртылған. Сенің ұмытшақтығыңа күліп алсам да, ешкімге қарыз болмай өз ақшамыз өзімізге олжак болғанына қуанып, бірден іске кірстім. Саған қайтара телефон шалуға да мұршам болмай қалды гой. Дымқыл тартқан ақшаны үткіпен көтпіріп, дүкенге шаптый. Үлгердім. Ақша да тұра жетті. Тын-тебен қалды да, - деп күлімсіреді сүйікті жар одан сайын сүйкімділеніп.

- Е, қызық екен. Ондай ұмытшақ емес едім...

- Иә, ұмытшақ емессің! Талай рет киімдеріңін қалтасынан 200-дік тенге шығатын еді гой, бұл жолы қедімідейді! Егер ол ақша болмаганда, онда білмеймін не қыларымды. Қара су қоятын болармын әр қонақтың алдына... - деп зайдыбы жымып, еріне еркелей қарады. Ери болса өзінің ұмытшақтығың да бір пайдасы тигеніне әлі қайран. Соның әйелінің телефонын алғып, келген хатты ашып оқыды, онда: «Сізге ***** мына нөмір он рет телефон шалды» деген жазу ғана тұр екен. Ерлі-зайыттылар бір-біріне қарап күлімдеп, үйдін ішін мейіріп шуғына бөледі.

- «Он қайтара телефон шалды» дегенді сенің қалай оқығаныңды білмеймін, бірақ тұра түсінгеніне ете ризамын, жаным! Ал мен әлті ақшаны осы күн үшін ұмытканмын го шамасы. Со-лай бүйірмис, қызық, - деп ері жарын құшқатап, майдайынан іскееді. Сүйікті жары да еркелей үн қатып, сыңғырлай күліп, азamatын үятқа қалдырымағанына шүкіршілік етіп жатты. Осы сәттерде баятты шанырақтың тебесінде сан мың құлудыздар жымында, перштелең Аллаға мадақ әнін шырқап жатты. Мешітте тарауых үні тербеліп, дүние нұрга шомған. Жаратқан Алла өзіне тәуекел еткен құлын жалғыз тастамайды гой! Бұл ерлі-зайыттылар күнде Алланы ауыздарын тастамаушы еді... «Құдайсыз құрай басы сыныбайды» деп отырушы еді біз білетін баяғының сары тісті кемпір-шалдары, сол рас...

**Мұнайдар БАЛМОЛДА,
«Қамшы» сілтейді**

Ясайын университеті
УНИВЕРСИТЕТ СТУДЕНТТЕРИНІҢ ҮНІ

Газет 1995 жылдан шыға бастады

Меншік иесі: Қожа Ахмет Ясайи атындағы Халықаралық казак-түрк университеті

Редактор: Жанар БЕЙСЕНБАЕВА

Редакция мекен-жайы: 161200, ОКО, Түркістан қаласы, Б.Саттарханов № 29, бас окуғағимараты 601-кабинет. Байланыс телефоны: 8 /72533/ 6-38-13, ішкі (1020) Эл.пощта: a.yassau@mail.ru

Көгаммен байланыс бөлімі:
Бекігіт СЕРДӘЛИ
aksari@mail.ru

Тілшілер:
Эльмира АРТЫҚБАЕВА
elmiра_artықбаева@mail.ru

Сүлеймен ДОҒАН
dgn_s8@hotmail.com

Дизайнер:
Мұрат ШАХАНБАЕВ

Фото маманы: Мұхамедәлі ШЕРІ

Редакция оқырман
хаттарына жауап
бермейді және көрі
кайтарылмайды.
Редакцияға
жолданған хаттар
1,5 машинкалық
беттеген аспауы тиіс.
Автордың пікірі,
макалалары, ашық
хаттары мен үндеулөрі
редакцияның
қозқарасын
білдірмейді. Кейір
сүреттер интернеттен
алынды

Газетті есепке қою ту-
ралы
№11180-Г күнілікті
2010 жылды 4
казанда Қазақстан
Республикасының Бай-
ланыс және ақпарат
министрлігі берген.

2019 жылдың қаңтарынан
бастап «Ясайын университеті»
газеті электрондық және
интернет форматында
шығарыла бастады.